

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII., Zadrugi dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1.— Din. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 1.50 D. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 2.

Sobota 7. januarja 1928.

Leto III.

Pozdravljeni!

Danes se zbera delavski delegati na pokrajinskem zboru SSJ v Trbovljah, da se posvetujejo o delu in smernicah stranke v novem letu, ki ne bo nič manj kritično, kakor je bilo preteklo in bo zato zahtevalo mnogo napore in sil, da se uveljavijo in branijo socialne in politične zahteve delavstva.

Uverjeni smo zato, da bo trboveljski kongres poudaril predvsem potrebo po združitvi delavskih sil tudi na političnem polju, kajti baš pri nas igra vprašanje politične moči v vsej notranji politiki tako veliko vlogo, kakor malokje. Baš pri nas je pa reducirana politična moč proletarijata na skrajni minimum. To baš omogočava, da vodijo buržuazne stranke že od prevrata sem borbo za moč in oblast v državi, delavstvo pa mora le pasivno prenašati usodne posledice tega usodnega stanja.

Ne udajamo se iluziji, da bi bilo mogoče rešiti krizo v delavskem pokretu s čudodelnimi formulacijami, vsak tak pojav je pregloboko utemeljen v naturi same stvari, da bi se ga moglo brez neobhodno potrebnega zgodovinskega procesa in spoznanja, ki polagoma prešine vse prizadete spravi iz sveta. Vendar se more z vztrajnim delom v gotovo smer ta proces znatno pospešiti.

Konsolidacijo v delavskih vrstah preprečujejo v naših prilikah državne in politične razmere v sami naši buržuazni družbi. Razkosana in nekon-

solidirana buržuazija, razkosana in nekonolidirano gospodarstvo, razkosan in nekonolidiran proletarijat. Eno zlo sledi drugemu. V teh in takih razmerah je delavskim razrednim strankam toliko bolj oteženo njihovo delo. Živimo še vedno v neki prehodni fazi. Ali baš zato moramo toliko skrbneje polagati temelje za bodoče, za nas srečnejše čase, ki morajo priti že po nujnem zakonu samega razvoja.

Slediti treba budno vsem tem pojavom in delati na tem, da se po naših močeh proces očiščenja in združitve kolikor mogoče pospeši. Pozabiti ne smemo na ideološko stran našega gibanja, kajti sama dnevna realnost ne more biti glavno v gibanju, ki ima svoj pomen samo dokler služi svojim končnim revolucionarnim ciljem, kajti čim to gibanje izgubi svojo revolucionarno dušo, zapade tudi kmalu degeneraciji. Treba obenem, da so nositelji gibanja sami po značaju in faktični kulturi in po žrtvovalnosti najboljši. Brez teh osnovnih potreb ni mogoče vstvariti velikega gibanja, zlasti v javnih slovenskih razmerah ne.

Pozdravljamo delegate na trboveljskem kongresu v željo, da bi ta kongres značil velik korak naprej na potu dviganja delavskega razrednega pokreta in uresničenja njegovih ciljev.

Živel socializem!

Naša davčna politika . . .

Pisali smo že v »Delavski politiki« o novem osebnodohodninskem davku, ki ga hoče vlada tako ali tako usiliti delavcem in nameščencem. Umetno se nam zdi zato, ponazoriti številčno še bolj nekatere važne strani tega davčnega poglavlja, zlasti ozirom na razliko med itak krivičnim davkom na ročno delo, pa med novim osebnim davkom, ki ga prizadeti odločno odklanjajo.

Novi osebnodohodninski davek.

Ta davek znaša po proračunu za leto 1927-28 z vsemi državnimi dokladami pri skupnih mesečnih oziroma letnih prejemkih:

Pri mesečni ali letni plači	Znaša davek
Din 500	Din 282
» 750	» 426
» 1.000	» 606
» 1.250	» 861
» 1.500	» 1.095
» 1.750	» 1.215
» 2.000	» 1.647
» 2.250	» 1.782
» 2.500	» 1.917
» 2.750	» 2.052
» 3.000	» 2.580

in tako dalje.

Kakšna je torej razlika med ročnim davkom, dosedanjim osebnodohodninskim in novim osebnim davkom?

To pokaže naslednja tabela:

Obdavčena plača	Ročni davek	Osebnodohodninski davek dosedanj	novi
6.000	198	neobdačen	282
9.000	297	»	426
12.000	396	»	606
15.000	495	»	861
18.000	594	»	1.095
21.000	693	445.45	1.215
24.000	792	606.05	1.647
25.000	891	732.05	1.782
30.000	990	837.—	1.916
33.000	1.089	1.088.40	2.052
36.000	1.188	963.—	2.580

Dosedanji osebnodohodninski davek se je pobiral še-le tedaj, če je zaslužil:

samec več kakor	Din 20.135.—
oženjen brez otrok	» 21.960.—
oženjen z 1 otrokom	» 23.785.—
oženjen z 2 otrokoma	» 25.610.—
oženjen z 3 otroci	» 27.435.—

Če je privatni nameščenec zaslužil manj je bil davka prost.

Novi davek:

1. ne dela nobene razlike med oženjenimi in samci;
2. določa eksistenčni minimum na Din 6000 letno ali 500 Din mesečno. S tem je znižan eksistenčni minimum od dosedanjih Din 20.135 (in 27.495 pri otrocih) na Din 6.000.—

To je en davek, kaj je pa z indirektnimi davki?

1. Carine.

Carine znašajo:	
pri volnenem blagu	25—30%
pri bombaževinastem blagu	12—28%
pri kolojinalnem blagu	2—35%
pri inoz. ind. prod.	10—35%

2. Trošarine.

Trošarine znašajo:	
na sladkor Din 5 pri 1 kg =	33%
na cikorijsko	15%
na sveče	20%
na petrolej	40%
na pijače	30%
na vino	3%

3. Monopoli.

Monopoli znašajo:	
za vžigalice	66%
za sol	40%
za tobačne izdelke	60%
Ti davki so že sami na sebi dovoljno breme na razmerah konzumentov, to je delovnih slojev! Če kupiš za 100 Din volnenega blaga, plačaš v državi 30 dinarjev carine! Če kupiš za 100 Din špecerijskega blaga, pla-	

čaš do 35 Din carine! Če kupiš za 100 Din sladkorja, plačaš državi 33 dinarjev za trošarino. Če kupiš za 100 Din vžigalic, plačaš 66 Din državnemu monopolu itd.!

To je davčna politika v naši državi!

Če bi računali, koliko znašajo davčna bremena tedaj bi prišli do približno sledeče številke: Pri zaslužku 1000 Din kasira država na direktnih in indirektnih davkih do 200 Din!

Samo pri OUZD in Bratovskih skladnicah je zavarovanih okroglo 90.000 delavcev in nameščencev, ki plačajo mesečno torej okrog 20 milijonov direktnih in indirektnih davkov!

Delavstvo sicer ne more biti proti direktnim davkom, toda uvesti se mora

pravično progresijo,

ki naj zadene predvsem gospodarsko močne sloje to je kapitaliste, špekulante in verižnike.

Nova socialistična zmaga v Nemčiji.

V deželnozborskih volitvah v Brunswicku, Nemčija, ki so se vršile 27. novembra, so bile reakcionarne stranke poražene, socialistična pa je izšla iz boja zmagovita. Nacionalistične stranke, ki se bore za povratak monarhije, so izgubile enainpetdeset odstotkov glasov, torej več kot polovico, in polivico poslancev. Deželnozborska vlada je bila dosedaj v njihovih rokah. V novem deželnem zboru imajo socialisti 24, komunisti 2, demokratje 2, nacionalisti 5, ljudska stranka 8, ekonomska stranka 4

Odločno moramo protestirati proti obdavčenju letnih prejemkov Din 6000. Ta znesek ne more predstavljati niti eksistenčnega minimuma, še manj pa se more te prejemke obdavčiti.

Zato delavstvo zahteva, da se v naši državi uvede

eksistenčni minimum Din 30.000 letno.

Odločno mora delavstvo protestirati tudi proti dejstvu,

da se obdavčuje pri podjetnikih čisti dobiček

pri delavcih in nameščencih pa od njihovega celotnega zaslužka.

Končno se s tako davčno politiko manjša

skupna moč

delovnih slojev, kar je tudi proti interesom gospodarstva sploh.

Zato je upravičena zahteva delavstva in nameščenstva po

odpravi ročnega davka in osebnodohodninskega davka!

in stranka hišnih posestnikov 2 poslanca.

V Nemčiji so te volitve smatrali za merilo javnega mnenja, zato so čakali na izid v veliki napetosti. Reakcionarji so poparjeni. Ako se bodo prihodnje državnozborske volitve izvršile v enaki proporciji, bo imela Nemčija prvič socialistično večino. S to možnostjo računajo vse stranke, socialistična stranka pa nadaljuje s svojim smotrenim delom, da si večino čimprej zasigura.

Ako se odpravi zaščito stanovanjskih najemnikov?

Sodrug Henrik Ströbel, poslanec nemškega parlamenta, je napisal kritiko o spomenici, ki jo je minister dela predložil državnemu zboru pod imenom: »Denkschrift über die Wohnungsnot und ihre Bekämpfung«.

Sodr. Ströbel omenja pred vsem, kako je naraščanje najemnin snedlo vsa povišanja plač zadnjega časa in so delavci danes tam, kjer so bili s plačami preje ali pa so še na slabšem. Treba je pred vsem omeniti, da je valuta v Nemčiji urejena, da je zopet upostavljena zlata marka kot pred vojno, da so vse plače valorizirane, toda cene so višje kot pred vojno, plače pa niso toliko višje. Seveda razlike med zaslužki in faktičnimi potrebami niso tako velike kot pri nas, kar je pripisati dobrim strokovnim ter političnim organizacijam. Zaščita najemnikov je sicer odpravljena, vendar pa ne popolnoma. Najemnik ne more za stanovanje več plačati kot eno petino zaslužka. 60 odstotkov najemnine prejme hišni lastnik in 40 odstotkov pa znaša davek, ki pa gre v celoti v fond za gradbo stanovanj. V letu 1924 je znašala najemnina samo še 54.5 odstot. predvojne najemnine, od 1. oktobra 1927 pa znaša 125.5 odstotka. Ta porast znaša, ako se vzame za podlago celokupna najemnina iz predvojnega časa za celo Nemčijo, t. j. 5 milijard mark, 2725 milijonov mark. Ker pa so n. pr. trgovski lokali in drugi obrtni prostori kakor tudi večja stanovanja mnogo dražja, zato se z gotovostjo lahko računa, da znaša ce-

loten povečanje za 4 milijarde letno od leta 1914. Jasno je, da ima taka podražitev za posledico podražanje ostalih življenjskih predmetov. Zato so se vse življenske potrebe v Nemčiji podražile po uradnih ugotovitvah za 25 odstotkov. Delavci, nameščenci ter uradniki so lahko zadovoljni, ako jim ostanejo stare plače, ki so jih imeli pred povišanjem istih. O kakem zboljšanju življenskega nivoa ni niti govora.

Kako veliko pomanjkanje stanovanj je danes v Nemčiji? Pred vojno se je gradilo letno okrog 200.000 stanovanj. Razen tega se je letno demoliralo okrog 50.000 in nadomestilo z novimi. Med tem se je za časa cele vojne zgradilo samo 190.000 in po vojni do danes se je zgradilo 1.049.079 stanovanj. Nasproti temu je od leta 1914 prirastlo število gospodinjstev za 2.230.000. Iz tega sledi, da manjka okrog 1 milijon stanovanj. Letno bi potrebovala Nemčija po 330.000 stanovanj in sicer do leta 1935. Od leta 1919—1926 pa se je zgradilo povprečno 131.000.

Pred vojno se je gradilo do 80 odstotkov zgradb v obliki prve hi-poteke potom realnih kreditnih institucij ali velikih javnih ali privatnih korporacij. Ostanek pa od zasebnikov. Obrestna mera je znašala tedaj 4 do 4 in pol odstotka. Po vojni pa je to čisto drugače postalo. V času od 1923—1926 se je porabilo državnih in deželnih prispevkov skupno 2.068.022.000 mark, t. j. približno 28 milijard dinarjev. Od tega več kot štiri petine iz najemninskega davka. Okroglo 200 milijonov je

prispevala uprava državnih železnic. Zasebniki so prispevali celih 15 milijonov.

Kljub temu, da se gradi skoraj izključno iz javnih sredstev, pred vsem najemniškega davka, so gradbeni stroški zelo visoki. Gradbeni indeks se je zvišal od 100 na 176, kljub temu da se najemniško-davčne hipoteke obrestujejo samo po 3 in z 1 odstotkom odplačevanja. Stanovanja stanejo povprečno 160 do 170 odstotkov najemnine iz predvojne časa. Ni čuda, da si zamo-rejo privoščiti delavci nova stanovanja le v zelo majhni meri in da se grade nova stanovanja skoraj izključno samo za boljši srednji stan. — Dandanes zahtevajo hipotekarne banke 9odstotne obresti, pa tudi 14 do 16 odstotne. Pri gradbi s tako dragim kreditom bi znašale najemnine do 300 odstotkov zlate valute. Na vsak način pa se pričakuje še nadaljni porast najemnin do naj-

manj 200 odstotkov. Da bi tako povšanje imelo kot nujno posledico znatno povišanje plač, je jasno.

Tako je v Nemčiji! Kako je pa v Jugoslaviji? Koliko se je pri nas že zgradilo in koliko je k temu prispevala država in oblasti? Nato je lahko odgovoriti: Nič! In vendar se pri nas slepo in blazno dela na to, da se še ta ostanek zaščite s prvim majem ukine.

Kaj bo sledilo temu, si ni mogoče niti predstavljati. Nemčija je torej dala ogromno vsoto v stanovanjske svrhe, je uredila plače, ki so višje od predvojnih in vendar še ne namerava popolnoma ukiniti stanovanjske zaščite. Ali se bodo pri nas tudi plače in penzije temu primerno zvišale, ali bo tudi pri nas država gradila stanovanja z novimi milijardami, ki jih bode iztisnila od najrevnejših? Bojimo se, da ne bo!

Zato najemniki, ne držite križem rok!

Novi „parlament“ v Italiji.

Dasi je v Italiji še obstojal državni zbor, ni imel kot tak nobene moči razun tiste, ki so mu jo dovolili fašisti. S pomočjo terorja je bila opozicija polagoma izrinjena in opozicijske stranke razpuščene. Volitve v demokratičnem pomenu besede je fašizem odpravil.

Že dolgo je delalo vodstvo fašistične stranke na načrtu za nov parlament, ki bo nadomestil pokojni državni zbor. Medtem ko je imel prejšnji teoretično vrhovno moč, bo novi smel le razpravljati, pritrjevati in sprejemati predloge fašističnega režima.

Prejšnji državni zbor je imel 558 poslancev. Novi jih bo imel 400. Volitev po starem načinu, to je po okrajih, ne bo več. Samo člani fašističnih unij bodo imeli volilno pravico, nadalje člani zvez (sindikato) profesionalcev (zdravnikov, učiteljev itd.), industrijalcev ter drugih, ki jih priznava fašistični režim za koristne člane italijanske države. Izven teh bodo imele samo gotove katoliške organizacije pravico nominirati kandidate in imeti zastopstvo v novi zbornici.

Politične stranke ne bodo nominirale kandidatov doslej, kajti edina dovoljena politična stranka je fašistična. Pravico nominirati kandidate imajo vse prej označene organizacije: fašistične unijske zveze, zveza industrijalcev, profesionalnih delavcev in nekaj drugih, vseh skupaj okrog 14 kategorij. Kadar so gotove z nominacijami, morajo predložiti vso listo kandidatov v pregled glavnemu svetu fašistične stranke, in ta bo črtal vse kandidate, ki mu ne bodo po godu. Ob enem ima pravico v nadomestilo svetovati druge kandidate namesto črtanih. Edino fašisti in pa fašistom naklonjeni kandidati bodo smeli na glasovnico, na kateri ne bodo označeni po imenih, ampak s posebnimi znaki. Vsaka kategorija bo imela svojega. Izvoljeni kandidati ne bodo smatrani kot poslanci kake gotove skupine, ampak bodo zastopniki skupne države in bodo morali služiti skupnosti. Tako določa načrt na papirju.

Neki pregovor pravi, da človek obrača, bog pa obrne. Tudi Mussoliniju bo marsikaj obrnil, pa čeprav se je pobotal s katoliško cerkvijo in ji pomaga.

Dnevne novice.

Nečuyen dogodek na ljubljanskem magistratu.

Ljubljanska občina je največja v Sloveniji, ki bi morala biti vzor vsem drugim občinam po svojem poslovanju. In avtonomna je! Letos ob novem letu pa nameščencem, ki so bili v letu 1927 nameščeni, kljub pravnoveljavnim dekretom, ni izplačala nikakršne plače. Teh nameščencev je 57. Drugim nameščencem pa je utrgala doklade in običajne božičnice tudi ni dovolila. Vse to, ne da bi bila nameščence obvestila o nameri.

Na ljubljanskem magistratu imamo vladnega komisarja in sosvet Slovenske ljudske stranke. Kot vzrok tega dejanja navaja predstojnik mestnega magistrata to, da proračun še ni potrjen in po finančnem zakonu bi bila odgovorna za vsako izplačilo, ki nima kritja v proračunu, komisar in mestni glavni blagajnik osebno. Iz tega razloga se te plače niso izplačale, čeprav je ministrstvo odgovorilo, da se mu zdi čudno, da občina ne stori svoje dolžnosti napram z dekreti nastavlje-

nim nameščencem, ki so pravno v pravici do prejemkov.

Z ozirom na to kričečo krivico je Zveza magistratnih organizacij sklicala protestno zborovanje v mestni posvetovalnici dne 2. januarja t. l., na katerem se je s precizno jasnostjo ugotovilo krivdo na tem dogodku in sklenilo:

1. Za dovolitev običajne božičnice se vloži nova spomenica, ki izpodbija razloge za odklonitev, ki jih navaja vladni komisar v svojem dopisu.

2. Od vladnega komisarja se zahteva, da proračun takoj predloži oblastnemu odboru v odobritev in nato osebno izposluje pri ministrstvu odobrenje občinskega proračuna. Dokler se to ne izvede, naj se poskrbi za sredstva, da se nameščencem izplačajo pripadajoči prejemki.

Zdi se nam, da je to vprašanje postalo nekaj politikum. Vladni komisar ima vse pravice občinskega sveta in če ni poskrbel za pravočasno odobritev proračuna, je opustil to najbrže iz bojazni pred novim občinskim svetom. Na drugi strani pa tudi sosvet ni storil svoje dolžnosti, če ni opozoril na to dejstvo, ker zgoraj navedena odredba ministra ni nova. Ali ni morda v tem namen, da se poišče razlog za razpustitev občinskega sveta? Če je tako, potem je to nelepa igra z usodo velikega števila mestnih uslužbencev, ki morajo trpeti zaradi strastnih, političnih hujškarj, ki se zanašajo v mestno upravo na škodo nameščencev in ugled uprave.

Težko je torej točno ugotoviti, kje so pravi krivci, ki so ljubljanski občini prizadejali to blamažo.

In končno, če bi bili odrekli tudi vsi pripomočki, da se proračun odobri, je vendar ob resni volji bilo mogoče, poskrbeti za provizorij, čeprav ni v mestnem statutu predviden, kakor se je to že večkrat zgodilo. Za mestne uslužbence je ta udarec jako občutljiv vobče, ker so njih prejemki nižji nego oni državnih uradnikov, zlasti pa za one, ki niso prejeli nikakršnih prejemkov. Vsa stvar pa povrhu izgleda kot atentat na prejemke in — oprostite — v vsej stvari se nam vidi kopito — »nelojalne politike« na račun občinskih nameščencev.

Tako je. Zunanji minister Marinkovič je zadnjič poročal v finančnem odseku o uspehih svoje zunanje politike in o potrebi, da se odobri proračun njegovega resora. Ker se je pa opoziciji zdel proračun vendarle previsok in je rekla, da ga ne odobruje, je Marinkovič udaril po mizi in se iznebil naslednje krilatice: »Če se hoče voditi zunanjo politiko, jo je treba tudi plačati!« Tako, sedaj vedo lahko vsi, kako se lahko vodi v svetu politiko »iskrenega« prijateljstva, »iskrenega« bratstva, »iskrenih« zvez ...

Tudi Vukičević ima sina, ki »intervenira« pri raznih ministrstvih za to in za ono, iz tega in onega ne-

sebičnega razloga. Tako je trdila te dni opozicija v finančnem odboru ob priliki debate o proračunu ministrstva notranjih del. Pri tej debati je imela opozicija sploh velik uspeh: Uspelo ji je, pritirati Vukičevića, da se je tudi on udeležil razprave o njegovem budžetu. In to niso mačje solze. Zmagalo je končno načelo, da mora predsednik vlade vsaj pri tej priliki žrtvovati svoj priljubljeni lov na srne in jelene. Če se je pa pri tem pokazalo, vsaj kakor trdi opozicija, da hodi tudi predsednikov sin na lov, čeprav le po ministrstvih, znači to le, da se pač vsak na svoj način udeležuje, da na svoj način skrbi za skupno domovinsko dobro.

Sapra, Mala antanta še živi! Te dni so na avstrijsko-madžarski meji odkrili veliko pošiljatev napačno deklariranega orožja, ki je prihajalo iz »miroljubne« Italije in je bilo namenjeno v »miroljubno« Madžarsko. Sedaj je ogenj v strehi. Pravijo, da počivamo v Srednji Evropi na sodu smodnika. In je seveda potemtakem nujno potrebno, da se Mala antanta snide in pove svoje tehtno mnenje. Mala antanta je torej še pri življenju. Dokler je šlo za Albanijo, je ni bilo, sedaj, ko gre za Madžarsko, se je pa zbudila. Kaj to znači, če so Čehoslovaška pa Rumunija sosedinje Madžarske, pa ne Albanije! Na vsak način je Mala antanta velika reč in zelo solidarna z Jugoslavijo. Ob vsaki priliki. No, sedaj se bo Mala antanta vendarle sešla in celo kmalu. Pa dobro. Toda, ker je »miroljubno« orožje iz Italije politično in diplomatično »Made in England«, bo najbrže ta sestanek zalegel ravnotoliko, kot vsi dosednji sestanki Male antante.

Nekaj o Inšpekciji dela. »Jutro« je objavilo o Inšpekciji dela v Mariboru naslednji zelo ilustrativni odlomek: »Kadar se principi v narodnosti in patriotizmu na ta način postavljajo na glavo, moramo biti slepi tudi za marsikaj drugega, kar nam reže v kri in meso. Vemo, da raste brezposelnost ne samo med proletariatom, ampak tudi duševnih delavcev imamo že na stotine, ki so brez službe in kruha. Zato pa se kljub zakonu o zavarovanju delavcev, kljub naredbam socialnega ministra in mariborske Inšpekcije dela množe pritožbe o importu tujih uradnikov. Posebno nove industrije so postale pravi kadri tujega, večinoma inozemskega nemštva. Še ta teden je moral mariborski sodnik zasliševati kot prič o korrespondentno tekstilnega tovarnarja, došlega seve iz »Deutschböhmen« v nemščini, ker ni znala niti toliko slovenski, da bo odgovarjala sodni-kovim vprašanjem. V tej tovarni de-

Negujte zobe s
„PEBECO“,
poslužujte se „NIVEA“ za kožo

Važno za zanemarjeno poglavje v delavski in socialni akciji.

V delavskem razrednem tisku se veliko piše in razpravlja, kako ozdraviti pokret. Vzrokov, da se pri nas v tem oziru nikamor ne pride, je več. Vendar pa mislim, da se na eno točko v tem vprašanju premalo misli, in ta je: Pijančevanje med proletariatom.

Nerad načenjam to vprašanje, ker se bojim, da se me bo nehote ali pa tudi hote napačno razumelo. Smatram pa to vprašanje za ves razredni pokret za tako važno, da je nujno potrebno enkrat tudi o tem energično izpregovoriti. To je zlasti dolžnost tistih, ki v delavskem pokretu delajo ali z njim simpatizirajo.

Pisec teh vrstic sem imel priliko opazovati v Sloveniji kot v ostalih krajih naše države delavce ob plačilnih dnevih. Naglašam, da sem opazil najrevnejše med revnimi, to je one, ki z delom svojih rok niso zaslužili niti toliko, da bi si privo-

ščili med tednom toplo tečno hrano, ampak so se morali zadovoljiti s samim suhim kruhom. Na plačilni dan pa se je pilo brez konca, dokler je še kaj ostalo od trdo prisluženih grošev, ko je teh zmanjkalo, pa na up, na ono plačo, ki jo je bilo treba šele zaslužiti. Človek ne ve, ali pijejo nesrečneži od veselja nad tako bornim in tako težko prigaranim denarjem, ali pijejo iz obupa, ker zaslužek nikakor ne zadošča ne za pošteno hrano, ne za obleko. Naj bo že vzrok ta ali oni, eno je gotovo in za nas odločilno: Tako pijančevanje je neizmerno škodljivo za delavca kot posameznika, ravno tako pa za delavski razred kot celoto.

Upam, da mi ne bo nikdo ugovarjal, če trdim, da je tudi neizmerno pijančevanje eden onih močnih vzrokov, da se razredni pokret ne more premakniti z mrtve točke. Kdor se nekoliko udeležuje v pokretu, mu bo znano, da ravno one, ki so udani alkoholu, najtežje pridobiš za strokovno, kulturno ali politično organizacijo, ker ne more nikdar pogrešati tistih par, ki bi jih moral plačati kot članarino, saj mu

jih vedno primanjkuje — za vino! Delavec, udan alkoholu, nima smisla ne za časopis, ne za knjigo, ne spraviš ga ne na sestanek in ne k predavanju. Je kratkomalo vsaki izobrazbi nepristopen. V mezdih bojih je izgubljen in na razpolago vsakemu, ki ga le nekoliko plača. Isto je pri volitvah.

Razredni delavski pokret ima na svojih zastavah zapisano osvoboditev delavskega razreda izpod sedanjega nasilnega sistema ter ustanovitev nove, boljše, socialistične družbe. Nikdar ne dosežemo tega zvišenega cilja, če ne osvobodimo delavskega razreda tudi najhujšega sovražnika napredka, svobode, izobrazbe, samozvesti in kulture, to je alkohola. Le trezen, samozavesten in izobražen delavski razred bo v stanu zlomiti verige suženjstva ter ustanoviti boljšo in pravičnejšo družbo, kot je današnja, namreč socialistično.

Smatram torej za neizogibno dolžnost, da vsi delavski prijatelji in njega voditelji, ki jim je res za uspešen in zdrav delavski pokret,

vzamejo za eno glavnih parol: Boj nesrečnemu pijančevanju v delavskih vrstah. Ko bi naše strokovne, politične in kulturne organizacije imele vsaj eno četrtno odstotka onega denarja na razpolago, ki ga izmzgano delavstvo brez pomisleka in potrebe vrže alkoholu v žrelo, bi lahko človeštvu, oziromu delavskemu razredu vse več koristile.

Statistika o iztočenih alkoholnih pijačah slabše vrste tekom zadnjih let samo v Sloveniji, nam to dovolj jasno potrjuje.

Ne mislim pa tukaj agitirati za popolno abstinenco. Ne. Že sama omejitev tega zla bi bila velikanske koristi. O popolni abstinenci si niti sanjati ne upam.

Napisal sem te vrste z namenom, da morda opozorim koga izmed naših prijateljev-inteligentov, da načne in pojasni to vprašanje v lepši in obširnejši obliki. Ta strašna rak-rana škoduje celemu delavskemu razredu, zato je potreben neizprosni boj proti tej pošasti celega razreda, odnosno onega dela, ki se tega zaveda. L. M. železničar.

Zora vstaja dela se dan, ker Radion pere sam!

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilu in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Radion, idealno pralno sredstvo varuje perilo!

la na stotine naših žensk po 12 ur na dan, zato da dobi koncem tedna po 120—160 Din mezde. Imamo Inšpekcijo dela, ki ji je vse to znano. Isti Inšpekciji dela se je pritožila pred tedni JC-liga na inozemskim prirezovalnem druge tovarne, ker je s svojim nasilnim obnašanjem razginal prireditve Češkega kluba in njegove češke šole nedeljskega popoldne v Mariborski okolici. Bil je dunajski Nemec s slovanskim imenom in lepo češko govorico. Inšpekcija dela pa mu je dala par dinarjev kazni in določila, da je za tovarno in jugoslovanski Maribor še kljub temu nenačeljen. Inšpekcija dela torej — dela!

Demagogija. V »Slovenec« štev. 294 je bil objavljen članek o tobačnih delavcih, in sicer da je g. minister Gosar interveniral pri zastopniku ministra financ radi pravilnika o plačah in pokojninah. To je vse lepo, ali kakšen odgovor je dobil, pove tudi taisti »Slovenec«. Ta odgovor se glasi, da bomo še dolgo čakali na tisti pravilnik, ker ga itak nismo prav nič veseli, vsaj po tem pravilniku ne bomo nič na boljšem. Če bi bila SLS res tako delovna na socialnem polju, kakor nam gospodje obljubljajo, bi že zdavnaj lahko dosegla, da bi nam tobačnim delavcem gmotni položaj izboljšal. Vemo, da bi nam lahko po svoji moči pomagali, ali oni tega ne čujejo, ker jim njihovi volilci tega ne puste, kajti oni so navajeni delavce samo tolažiti s trpljenjem na tem svetu, na onem pa nebesa, to pa radi tega, ker imajo oni na tem svetu nebesa, nam delavcem pa jih prepuščajo na onem svetu. Zato, delavci, zdravite se in malo pogledajte okoli sebe, kedo vas tepe!

Kožni sejem v Ljubljani se prične dne 23. tm. ob 8. uri zjutraj in se vrši na prostoru Ljubljanskega velesejma. Tega dne dopoldne se bo kupovalo in prodajalo na drobno, zlasti pa bo Lovska zadruga oziroma »Divja koža« prevzemala od zamudnikov v komisijo kože vseh vrst. Sprejemanje kože pa se brezpogojno zaključuje tega dne opoldne. V te mčasu je tudi ogled posameznih partij kože, pripravljenih za dražbo. **Popoldne ob 15. uri** pa se prične dražba kože v sortiranih partijah. Prihodnji dan 24. tm. bo obračun s kupci in oddajale se bodo kupcem izdražene kože. Kdor ima kože divjih živali, naj jih takoj pošlje na naslov »Divja koža«, Ljubljana, velesejem. Če mu ni kaj znano, naj istotam zahteva pojasnila, ki jih dobi brezplačno z obratno pošto.

Slike iz svetovne vojne boste videli v pondeljek, dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti v Ljubljani. Predava predsednik prosvetnega odseka DZ tov. Žužek. Delavci, vsi na predavanju.

Solnčni žarki izbelijo perilo, vendar se nikdo ne boji, da bi to moglo škodovati perilu. Stoletja že delajo gospodinjice na ta način. Prašek za pranje »Radion« je poznan šele nekaj let in so se radi tega napravili poizkusi, pri katerih se je z »Radionom« pralo 50-, potem 100- in končno 500krat, pa so vlaknenca perila ostala nepoškodovana.

Iz stranke.

Krajevnim organizacijam, zaupnikom in članom Socialistične Stranke Jugoslavije v ljubljanski oblasti sporočamo, da se je tajništvo preselilo s Poljanske ceste štev. 12 v **Kolodvorsko ulico štev. 3**, vhod skozi gostilno Mikuz. Tajništvo posluje vsak dan od 5.—8. ure zvečer. Člani stranke dobivajo v tajništvo vse informacije ter pravne nasvete. Dopise in zahteve naj se pošiljajo izključno na gorenji naslov. Na dopise, ki bi prihajali na posamezne funkcionarje, se tajništvo ne bo oziralo.

Oblastni odbor SSJ v Ljubljani.

Maribor.

Delavske razmere v tovarni Zelenka in drug pred sodiščem.
Tovarnar Schonsky obsojen na 5000 dinarjev.

Maribor, dne 3. januarja.

O mariborski tekstilni tovarni Zelenka & drug je bilo že ponovno govorja v mariborskem občinskem svetu, pri mariborski podružnici Delavske zbornice in v časopisih. Neprestano se množe pritožbe tamošnjega delavstva nad skrajno slabimi plačami in drugih razmerah v tovarni. O nobeni drugi tovarni v Mariboru ni slišati toliko pritožb. Zastopniki delavstva so morali že ponovno intervenirati.

Dne 5. sept. tl. pa so te nezdrave razmere in pritožbe končno prikriple do vrhunca in prišle do izbruha. Glavni družabnik in šef te tovarne je tovarnar Friderik Schonsky, nemški državljani ČSR, ki je prišel po prevratu v Maribor in bil nekaj časa družabnik pri tovarni g. Löbla v Melju, pozneje pa se je združil v tovarni Zelenka in drug.

Dne 5. sept. je tovarnar Schonsky naenkrat obdolžil sicer nadvse marljivega in zvestega svojega delavca Gustava Reicha, da mu baje krade bencin in ga pod to pretvezo takoj odpustil. Reich je odločno zavrnil, da bi kdaj-koli kaj ukradel v tovarni, v kateri je bil uslužben že od njenega začetka skozi 2 leti in bil dostikrat že v zgodnjih jutranjih urah, od 4. ure naprej po več ur čisto sam v tovarni, kjer bi lahko odnesel blaga, kolikor bi ga hotel, pa mu ni nikdar nikdo kaj podobnega očital. Tudi delav-

stvo je bilo prepričano, da je Reich po krivem obdolžen tatvine in se je v znak protesta po edino pravilnem geslu: »Eden za vsi, vsi za enega« odločno zavzelo za svojega tovariša in stopilo takoj v štrajk. Zbrali so se zunaj tovarne in sicer skoro same ženske, kar je najbolj razveseljivo. Delavke so dobro vedele: danes je zletel iz tovarne na ta način brez odpovedi Reich, jutri lahko pridemo me na vrsto, če bomo takšno krivico mirno trpele. Tovarnar Schonsky je bil osupljen nad tem odločnim korakom neorganiziranega delavstva, ki je obenem zahtevalo povišanje mezde za svoje težavno delo pri strojih. Tovarnar Schonsky pa je stopil sedaj zunaj tovarne pred zbrano delavstvo in je tam na ves glas kričal, da je Reich tat, da mu je 6 mesecev kradel in delavstvo vlekkel za nos. Naj bodo toraj veseli, da izgine. Pravil je še, da ima za svojo obdolžitev dve policijski prič.

Nato so se zaupniki delavstva pogajali s Schonskyjem in rekli, da se naj zadeva z Reichom razčisti pred sodiščem, kar tata ne bodo branili. Schonsky je povišal mezo vsaj za malenkostnih 13 par pri metru in delavci so šli nazaj v tovarno.

Delavec Gustav Reich pa je nato vložil po odvetniku dr. Reismanu proti tovarnarju Schonskyju tožbo radi razžaljenja časti. Schonsky se je skušal na vse mogoče načine rešiti obsojbe. Vršile so se tri razprave, zaslisanih je bila cela vrsta prič, katere pa so dokazale popolno nedolžnost Gustava Reicha. Celotno Schonskyjev najboljši zaupnik, delovodja Špiski, je pomagal situacijo razčistiti in odkriti prave razmere v Schonskyjevi tovarni. Špiski je namreč povedal, da je Schonsky smatral Reicha za delavskega zaupnika in da so v tovarni zvedeli, da so imeli delavci Schonskyjeve tovarne prejšnjo soboto pred štrajkom zborovanje, na katerem je govoril tudi Reich, da se mora delavstvo organizirati. Ena delavka, ki je tudi kot priča neugodno izpovedala za tovarnarja Schonskyja, je bila kmalu nato odpuščena iz službe.

V pondeljek dopoldne je ta delavski proces proti tovarnarju častno končal za sodruga Gustava Reicha. Tovarnar Friderik Schonsky je bil obsojen radi prestopka žaljenja časti na 5000 (pet tisoč) Din kazni ali 8 dni zavora in v plačilo pravnih stroškov in obeh odvetnikov.

Seveda je tudi ta kazen za bogatega tovarnarja še mila. Zastopnik dr. Reisman je čisto pravilno zahteval, da se naj tovarnarju naloži zapor na kazni, ki edina more dati čisto popolno zadoščenje žaljenemu delavcu, ki nima drugega premoženja, kot svoje žuljave roke in poštenje. Naš kazenski zakonik pa še ima določila,

po katerih se lahko bogatim ljudem danih zakonitih predpogojih spremeni zaporna kazen v denarno globo.

Upamo pa, da bo tudi ta lekcija zadostovala tovarnarju Schonskyju, da si bo za vedno zapomnil, kako se mora napram našemu delavstvu obnašati. Z Reichom vred pa je dobilo zadoščenje tudi ostalo delavstvo tovarne Zelenka & drug. Vedite pa delavke in delavci, da Vas bodo spoštovali delodajalci le tedaj, če bodo videli, da ste močni, enotni in se zavdate svojih človeških pravic.

Zato pa pokonci glave in v organizacijo! Šele tedaj vas bo smatral tudi bogat tovarnar za sebi enake in spoštoval vaše človeško dostojanstvo.

Težka nesreča v tovarni »Kovina« na Teznu pri Mariboru. Dne 2. jan. t. l., med 14. in 15. uro, se je ponesrečil v tovarni »Kovina« 18-letni ključavničar, ki je vrgel transmisijski jermen na vreteno, medtem ko je bil stroj v teku, vsled česar ga je zgrabilo ter mu popolnoma zdrobilo desno roko nad komolcem, razmesarilo mu levo roko ter mu težko poškodovalo glavo in noge, tako da bo ta mladi nadpolni človek celo svoje življenje pohabljenec in si ne bo mogel niti najskromnejšega kruha zaslužiti. To je v kratki dobi že drugi slučaj in se bo moralo zato preiskati, kdo je temu kriv, da se z mladimi cvetočimi bitji tako lahkomišelnost igra. Pozivljamo Inšpekcijo dela, naj strogo preišče to zadevo ter eksperimentalno kaznuje krivce. Naj pregleda, če so varnostne naprave pri strojih in prepreči v bodoče, da se ne bo vstvarjalo v »Kovini« živih mrličev.

Mariborsko gledališče v nevarnosti. Proračun ministrstva prosvete je močno okrnil tudi dotacijo za mariborsko gledališče. Če se sklep finančnega odseka izvede, zaide mariborsko gledališče v težko krizo. Proti sklepu, da se prepotrebno mariborsko gledališče meni nič tebi nič zadavi, moramo odločno protestirati, ker vemo, da bi se lahko z uspehom štedilo drugje in ne ravno na ljudski kulturi, ki je itak ni preveč.

Celje.

Ambulatorij v torani A. Westen v Gaberju pri Celju. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je v prostorih tovarne A. Westen v Gaberju pri Celju ustanovil poseben ambulatorij, namenjen predvsem za zavarovane člane-uslužbenice tovarne A. Westen. V tem ambulatoriju prične ordinirati dne 1. januarja 1928 uradov zdravnik g. dr. Premschak Franjo. Ordinacije se bodo vršile vsak delavnik od 9. do 11. ure dopoldne. V splošnem ambulatoriju ekspoziture OUZD v Celju v Vodni-

NAOBRAZBENI PODODBOR SGRJ,
PODR. LJUBLJANA V MARIBORU

priređi

OD 6. DO 8. JANUARJA

MEDNARODNO RAZSTAVO ČASOPISOV

V ČITALNICI ŠTUD. KNJIŽ-
NICE (KAZINSKA DVORANA)
VSTOP VSAKOMUR PROŠT
RAZSTAVA JE ODPRTA DNEVNO
OD 9. DO 19. (7.) URE ZVEČER.

kovi ulici št. 1 pa bodeta ordinirala uradova zdravnika od 1. januarja 1928 dalje za člane-uslužbenice in njih vsoje ostalih delodajalcev v Celju in okoličici vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

Protestni shod proti novim davkom priredijo v Strokovni komisiji včlanjene strokovne organizacije v Celju. Shod se bo vršil v torek, dne 10. januarja ob pol 20. uri v »Narodnem domu«. Glavni referent s. Lojze Jamnik iz Ljubljane; govorili pa bodo tudi zastopniki raznih organizacij. Delavcem in nameščencem priporočamo, da se tega shoda udeležijo v čimvečjem številu.

Ptujčani!

Kdor zaničuje se sam, podlaga je kapitalistični peti!

Sedaj je čas, da poveste svoje mnenje in se odločite, kdo naj dela za Vaš dobrobit na občini. Ne nasedajte obljubam, ki ste jih od kapitalističnih strank vseh vrst slišali že nešteto krat in ki niso bile tudi nešteto krat izpolnjene. Zapomnite si samo eno: Da zastopniki ravno teh strank, ki se danes pehajo za naše glasove, v Beogradu in oblastnih skupščinah gulijo delovno ljudstvo. Le poglejte si oblastne proračune, kje iščejo kritja za svoje izdatke! Ravno meščansko prebivalstvo bo največ trpelo, ravno industrijski delavec in obrtnik bo največ plačal. In če imaš količjak pameti, ne veruj, da bodo doma delali drugače, ker po svojem mnenju niti drugače delati ne morejo. Edino socialistična stranka je stranka, v katero spada vsak, ki je odvisen od dela svojih rok. Vemo, da Vas sedaj vabijo na vse načine. Mogoče dobi kateri še kak četrt vina ali južino ali zelo prijazno besedo. Ali hočeš zaradi tega trenutka, zaradi ene skledice leče zapustiti samega sebe? Pomisli to: Zakaj je našim kapitalističnim strankam toliko na

tem, da zmagajo? Sigurno zato, ker vedo, da bodo lahko delali v svoj prid. Zakaj pa bi se sicer toliko pehali? Ako je vredno tem se boriti in glasovati za svoje skrinjice, je sigurno tudi Tebi vredno, da se po-brigaš za svojo!

Volite torej vsi delavci, obrtniki, nameščenci samo svojo listo, vrzite kroglice samo v četrto (4.) skrinjico!

Volilni kšeft. »Man muss das Praktische mit dem Nützlichen verbinden!« — taka je parola našega najnovejšega narodno-gospodarskega bloka. Navadno vsaka stranka ob volitvah seže v lastni žep, pri drugih prispevajo bogataši ter se izkažejo »požrtvovalne«, toda naš narodni blok je postal bolj »gospodarski«. Izdal je namreč naenkrat 800 »Ptujčanov« po dinarju. Tako napravi že z agitacijo mal zaslužek ter se zagura za morebitni poznejši propad.

Tudi narodni radikali so sejali te dni. Bilo jih je zbranih precej, tako ena polna soba. Zanimivo je bilo videti, kako je bila združena v tej stranki cela Jugoslavija. Bili so bivši demokrati, bivši klerikalci, bivši socialisti in tudi bivši komunisti. Izdali so tudi volilni letak; če bo kaj zaleglo, pa ne vemo, ker programa za občinsko gospodarstvo doslej niso napravili še nobenega. Pravijo samo, da bodo pomagali pravilno gospodariti.

Kopiranje. Naši demokrati so si izposodili pokojnega »Mariborčana« od klerikalcev in so po njem kopirali »Ptujčana«. Kakor so klerikalci v Mariboru slikali drja Leskovarja, tako so naslikali Ptujčani v svojem časopisu — mestni magistrat, kakor da bi hoteli s tem reči, da potrebujejo Ornikov stil. Eh, pa saj je bil tudi ta Ornikov magistrat zidan iz ljudskega denarja, zato take fotografije vsi poznamo.

Lojalno paktiranje. Sicer se to ne tiče nas in nas tudi nič ne briga. Da pa pokažemo, kako se stranke, ki se boje na eni strani za narodni, ozir. slovenski značaj mesta, med seboj ribajo, in kako je ves ta boj med kapitalističnimi strankami samo fraza in slepomišljenje, moramo omeniti še enkrat, da so se demokratska, klerikalna in radikalna stranka med seboj zvezale za ostanek. Demokratje so bili ves čas najbolj v strahu, kaj bo, če bi dobili Nemci večino. Zato so tudi najbolj moledovali pri klerikalcih, naj se oženijo z njimi. Ko se je to zgodilo, pa naenkrat to zvezo tajijo, ker jih je menda sram, da gredo kot »naprednjaki« z »nazadnjaki«. Vsaj to je posneti iz »Duševne dekadence«, opisane v »Ptujčanu«. Na eni strani iščejo dostojnih kompromisov, na drugi strani pa delajo zoper zaveznike zahrbtno. Lepa bodočnost se obeta vsem...

Resnica in demagogija. Pod tem naslovom odgovarjajo na naš letak. V članku pogrevajo staro govorico o nemškutarjih, ki so se svoj čas menda pridružili nam. To nas sicer prav nič ne zadene, ker mi gremo

iz čisto drugega stališča, in sicer razrednega, delavskega. Kdor je pač mislil, da bo našel zaslonbo pri naši stranki, je zanj glasoval. Saj tudi danes delajo vsi ljudje tako, da smatrajo to ali ono stranko za boljšo; celo v svojih vrstah imate ljudi, ki so nekdanj čisto drugega, kakor pa prisegajo danes. Pravijo, da je obljubljanje zboljšanja socialnih razmer demagogija. Vemo, da ako pride katerakoli kapitalistična stranka na krmilo ali pa tudi vse skupaj, ne bodo dosti napravile za revno ljudstvo, ker to ni v njihovem interesu. Navedimo samo primer stanovanj. Ko je nekdo omenil napram hišnemu gospodarju, da se bo moralo tudi v občinskem gospodarstvu začeti gledati na zidanje stanovanjskih hiš, se je dotični kar ustrašil in izjavil, da to ne bo potrebno, ker ko bo stanovanjska zaščita minila, bo stanovanj na cente. Fakt pa je in ostane, da so ravno pripadniki vseh kapitalističnih strank ubili stanovanjsko zaščito, ne da bi poskrbeli za pravočasno odpomoč. Dalje se hvalijo, da so gospodarili tako, da so znižali po proračunu potrebščine za leto 1928 kar na 1 milijon dinarjev. Seveda, potem je čisto lahko delati, če se potrebo zmanjša na ta način, da se je ne prizna. Glede stanovanjskega vprašanja v stari vojašnici se je v njihovi dobi zadeva izkristalizirala tako, da je manjkal le še podpis vojnega ministra. Kakor pa sedaj zadeva stoji, dobi občina ta podpis kmalu, ker bo g. minister zahteval vojašnico nazaj in bo šlo 42 strank — kam? Glede krajevne potrebe za gostilno s. Šeguli pa je čisto dober »vic«, ker tam okoli je vse polno gostiln, v mestu pa jo ima samo načelnik gostilničarske zadrage... Potrditi pa moramo, da je to res neumno, ako se je davščine na luksuzna vozila znižalo. Potem seveda tudi potrebščine ne morejo biti večje, ker ni zanje kritja. Je mogoče bil za to zastopnik katere onih strank, s katerimi se vežete?

»Ptujčan« je ime listo, ki ga je izdala narodna-gospodarska stranka. Navada je sicer od nekdanj, da se o priliki volitev govori nekoliko

več, kakor navadno, in tudi da se govori nekoliko ostreje. Tak je že političen boj. Toda kar je spravi ta »Ptujčan« skupaj, pa je v posameznih oddelkih že nekoliko prerobato. N. pr. članek drja Pivka »Mešanci« je proti koncu nekoliko preveč zabeljen z izrazi, ki se jih niti v najslabšem slučaju ne more rabin. Znano nam je sicer tudi, da nemški veliki gospodje gledajo vsakega postrani, ki ni ravno tako oblečen, kakor bi bilo potrebno, da agitirajo na način, kakor pač vsi kapitalisti pridobivajo svoje glasove med delavstvom; vemo, da bo marsikateri hlapec in delavec na njih pritisk prisiljen voliti njihovo listo. Toda da bi se moralo, čeravno v volilnem boju, rabin take besede, dvomimo... Take besede more roditi res le besno sovraštvo. Sovraštvo pa v tem slučaju nikakor ni na mestu, ako se gospodje potrkajo nekoliko na prsa in izprašajo vest, ali so vedno tako dosledni, da to »nemškutarsko sodrigo« izbegavajo? Hej, gospodje, kaj pa so potem tisti skupni lovi, kjer greste lepo mirno na jago in skupno pijete svoje litrčke? Kaj so pa potem druge gospodarske zveze, ki jih nikakor ne zaničujete? Kako to, da ste potem zastopani v raznih gospodarskih korporacijah, kjer imajo Nemci večino? O, je, saj vemo, da je to samo pesek v oči ljudem, ki imajo res »kurjo pamet«. Nimamo namena, niti povoda, zagovarjati prejšnjih ali zdajšnjih nemških kapitalističnih in nacionalističnih metod, ki so pač povsod enake, kjer je konkurenčni boj za obstanek. Ne vpregajte pa takih besed v boj za cilji, na katerem se boste morda še znašli na enem stolčku, če bo veter drugače zapihal. Toliko o tem oddelku. — Na splošno pa je ves list napačen, ker govori o stvarih, ki jih ptujsko občinstvo vkljub vsem izgovorom čisto drugače sodi in kar bo dokazalo na dan volitev, ko bo 4. skrinjica polna.

Ali si že poravnal naročnino? Ako ne, stori to takoj!

Prevzem trgovine!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel dne 1. januarja 1928, znano mariborsko gostilno

Tržaški dvor.

Prepričan sem, da bom v vsakem oziru zadovoljil cenjene goste, tako s svojo kuhinjo kakor s kletjo. Točil bom najboljša, dalmatinska, šumadijska in ljutomerska vina po zmernih cenah. — Sprejem tudi abonente na dobro in ceneno hrano. — Za obilen obisk se toplo priporoča

Jovan Vidakovič, Tržaška c. 44.

ZIMSKO BLAGO

za obleke in perilo v veliki izbiri kupite najcenejše pri SREČKO PIHLAR, Maribor, Gosposka ul. 5
Oglejte si moje izlozbe.

Čevlje po meri

kakor tudi vsakovrstna popravila iz najboljšega materiala, sol dna in točna izgotovitev po najnižjih cenah.
August Gusel, čevlj. mojster
Maribor, Frankopanova ulica Nr. 55

Prost ogled! Prepričajte se!

Manufakturno blago
vseh vrst, kakor suknjo, velurje za plašče, doubofe, barhente, flanele itd. Vam mudi vsled ugodnega nakupa še vedno po najnižjih cenah edinole
J. PREAC, manufakturna trgovina, Maribor, Glavni trg 13.
Poštni nameščenci na obroke.

Vsi kupujejo obleke pri

J. Trplinu, Maribor Glavni trg 17
ker tam se dobi suknjo že od 26 Din naprej, kakor tudi vsakovrstno drugo blago po najnižjih cenah.

„JUNIPER“

železno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljše sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodčnim boleznim itd. Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in konzumni trgovini. — Glavna zaloga:

VITOMIR DOLINŠEK

Agentura „Juniper“

CELJE, GOSPOSKA ULICA 26

Trgovci, zahtevajte engros cene.

Nabirajte nove naročnike

JAKOB PERHAVEC

MARIBOR, Gosposka ulica štev. 19

Tovarna za izdelovanje likerjev, desertnih vin in sirupov

Pristno slivovko, droženko,
brinjevec, konjak rum, vse
vrste likerjev, sadnih
sokov, špirita,

Na drobno in na debelo

vinskega kisa, esencnega kisa;
čaj v zavitkih in odprt
dobite po ugodnih
cenah v trgovini

Postrežba točna in solidna